

Српска дијаспора је виртуелна Србија, односно друга Србија расејана широм планете. Како је настајала, нестајала и опстајала српска дијаспора, објаснићемо у наставку текста.

Снагу српске нације чини, како Матица са укупним природним и друштвеним ресурсима и историјским наслеђима, тако и свеукупна биолошко-умна енергија и економска моћ српског народа независно на коме се делу планете налази. Управо због тога, српску дијаспору треба и посматрати као интегрални део свеукупног српског корпуса. Степен његове кохезије увек је у сразмери са друштвено-економским приликама и политиком у Матици, односно са снагом њених конститутивних чинилаца.

Уводне напомене

Кроз векове, од постања па до данашњих дана, Србе прати судбина сталних ратова, деоба и сеоба. У дугој српској историји није пронађена национална стратегија са којом би се обезбедио одржив мир, демографска стабилност и свеопшти напредак.

Бивша нам заједничка држава обухватала је готово половицу Балканског полуострва и бројала близу половицу његовог укупног становништва. Више од половине у њој су имали Срби, који су у балканским размерама најбројнији народ, а њихова матична земља централни део Балкана и његов кључ. Балканско полуострво је најповољнија природна веза између западне и средње Европе са Блиским истоком и Медитераном. Спојна и транзитна функција Балкана, одређивала му је трајне вредности геополитичког положаја, сто је значајно утицало на историјска збивања, одређивала његову етно–демографску сложеност и културно–цивилизацијску стварност. У тако сложеним условима српски народ је на тремећи цивилизација између три царства уз велике жртве одиграо и улогу Пијемонта Југославије која је настала и нестала у двадесетом веку.

Ради се о територији која има велико геополитичко значење, са бурном историјом пуном драматичних обрта, где су се сударали интереси и успостављале границе цивилизација и интересних сфера између Истока и Запада. У близини је и повучена граница између

источног и западног Римског царства. Ту је кроз цео средњи век било поприште сукоба римско-немачких и византијских царева. Ту је непосредно и линија раскола католичке и православне цркве. Ту су се одиграли најсуровији сукоби хришћанства и ислама. Ту су геополитичке интересе имали - Турска, Аустрија, Русија, Немачка, затим Енглеска, Француска и у новије време Америка.

Чести ратови односили су све предности повољног географског положаја који је, према писању нашег научника Јована Цвијића, њихов и главни узрок. Да би што сликовитије приказао његов значај и сталне претензије великих сила, Цвијић пише да су Срби саградили кућу на путу.

Чести ратови односили су све предности повољног географског положаја који је, према писању нашег научника Јована Цвијића, њихов и главни узрок. Да би што сликовитије приказао његов значај и сталне претензије великих сила, Цвијић пише да су Срби саградили кућу на путу. Како је могуће трајније остварити његове „особине спајања и прожимања” и истовремено очувати територијалну и биолошку целовитост на овако сложенем и замршеном балканском геополитичком чворишту, питање је свих питања. До сада није пронађена стратегија са којом би се неутралисале аспирације великих сила. Као што је и поменуто, преко наше територије укрштавају се путеви и сударају интереси Запада и Истока и сучељавају цивилизације, религије и културе. То је „капија”, односно главна стратешка тачка преко које империјалне силе одувек настоје проширити своју хегемонију. Надаље, кроз Србију протиче Дунав у дужини преко 580 километара који представља хидрографску и саобраћајну кичму Европе. Контрола тога водног пута је други важан мотив сталних претензија и насртаја. Ето, то су неки од узрока честих насртаја и ратова, а поводи су измишљани према тренутним потребама. У највише случајева земља је после ратова распарчавана, а народ подстицан на свађе и поделе како би се неутралисао српски утицај. У режији западних сила недавно је демонстриран такав сценариј. Прво су протерани Срби из Републике Српске Крајине, а потом су отцепили Црну Гору да Србија не би имала излазак на море. Косово и Метохију су силом отели, а Републици Српској не дозвољавају да се припоји својој Матици. Све су то последице неизграђене адекватне националне стратегије. Вековима нисмо успевали створити трајније стратешко партнерство и пријатељство са неком европском силом да би неутралисали сталне насртаје. Увек смо невоље сами подносили. Истина, понекада је Русија била уз нас, али у принципу када је год нама било тешко и Русија је била у тешкој ситуацији.

Из ратова смо увек излазили биолошки десетковани, расељени и економски уништени, па је значајан део преживеле популације тражио економску егзистенцију изван своје Матице. Тако је настајала Српска дијаспора. Нажалост, морамо констатовати да је

исељена популација од Косовског боја па до краја 19. века потпуно одрођена (исламизација, католичење, асимилација) и национално обесвешћена. На то су утицали разни чиниоци у које можемо убројати велике раздаљине и лоше тадашње комуникације, као и агресивно понашање домицилне политике, вере и културе према дошљацима. Губљењем контакта са својом Матицом, неминовно је доводило до асимилације са тамошњим народима.

Настајање Српске дијаспоре.

Од почетка исељавања па до данашњих дана бележена су само масовна исељавања, а стихијска и појединачна исељавања остајала су и не примећена па нису ни записана. Зато ћемо се и у овом тексту фокусирати само масовне таласе исељавања.

1. Исељавањ после Косовског боја.

Одма после Косовског боја уследиле су турске одмазде и велики зулуми који су натерали српски народ на масовно исељавање. Тај егзодус трајао је десетинама година, а нарочито се интензивирао после пада Смедерева и Српске деспотовине 1459 године. Бежећи испред злочина, Срби су напуштали своја огњишта само да би сачували голе животе.

2. Исељавање 1690. године.

Друго масовно исељавање десило се из истоветних разлога као и прво. Тада је Патријарх Арсеније III Чарнојевић 1690. године године, пред најездом турских злочина, повео део српског народа на север. Његова намера није била да се тамо Срби стално населе, већ да се биолошки сачувају и да отуда крену у ослобађање својих огњишта. Нажалост, турска моћ је све више јачала на Балкану па су тамо Срби заувек и остали. Задржали су се у северним деловима данашње Војводине, а највише у јузним деловима Мађарске, претежно у регији око Сент Андреје. Од тада па до данашњих дана, у тој регији асимилирано је преко 98 одсто српског народа.

3. Исељавање 1737. до 1739. године.

После Аустријско-Турског рата 1737. до 1739. године - у коме су и Срби учествовали на страни Аустрије у борби противу Турака - уследила је турска одмазда. Правили су стравичне злочине над српским народом па је то приморало Србе на ново исељавање из своје Матице. Тако долази до трећег таласа масовног исељавања под вођством Патријарха Арсенија Четвртог.

4. Исељавање у XVIII веку познато под именом „Пут на исток”

Ново масовно исељавање Срба у XVIII веку, познато под именом “Пут на исток”, опет је проузрочено турским злоделима. Због неподношљивих злочина, Срби су породично напуштали своја огњишта само да би сачували животе. Прву групу исељеника предводио је 1751. године пуковник Јован Хорват, а другу групу 1752. године генерал Јован Шивић и пуковник Рајко Прерадовић. Населили су се на просторе данашње Украјине и Русије. И ово је био пут без повратка.

Сеоба је било и после Првог Српског устанка, али се не могу окарактерисати као масовна исељавања.

5. Исељавања крајем XIX и почетком XX века.

Крајем деветнаестог и почетком двадесетог века дошло је до петог масовног исељавања Срба које се разликује од пређашњих, јер је уследило искључиво из економских разлога. Углавном, у овом таласу Срби су се исељавали из пасивних Динарских предела - Херцеговине, Лике, Босанске Крајине и Црне Горе. Пут их је водио у САД, Канаду и Јужну Америку.

6. Исељавање з а време Другог светског рата.

Ново масовно исељавање десило се у току Другог светског рата и непосредно у поратним годинама и то искључиво из политичких разлога. Због неслагања са комунистичким режимом Срби су се исељавали у западне земље и тако је настала бројна политичка емиграција.

7. Економска емиграција од 1960. До 1990. године.

Велика економска емиграција уследила је у периоду од 1960. до 1990. године када су Срби одлазили на привремени рад и то претежно у земље Западне Европе.

8. Исељавање од 1991. до 2000. године.

Ново масовно исељавање десило се, у периоду од 1991. до 2000. године, због тешког живота под суровим санкцијама које су уведене нашој земљи, као и због бујања грађанског рата на просторима бивше СФРЈ. У овом таласу највише се присилно иселио Срба из Хрватске и Босне и Херцеговине. Тамо је, уз помоћ западних сила, проведен прави етнички инжењеринг од стране тамошњег већинског народа.

9. Исељавање после 2000. године.

Нажалост, због немогућности обезбеђења егзистенције, исељавање се наставило и после промене власти и друштвеноекономског система 2000. године и оно још увек траје. Углавном одлазе млади и школовани стручњаци чији се одлазак интензивирао у последње три године. Стално осипање и губљење тог “биолошко-умног блага” не може се ничим надокнадити. Овакав одлив младих и школованих људи – у свету познат под именом “brain-drain”- катастрофално ће се одразити на економско-технослоски опоравак и будућност Србије.

Срби у дијаспори, њихова бројност и статус.

Као сто је већ и поменуто, наши исељеници до краја деветнаестог века су асимилирани са тамошњим народима где су се и доселили, па овде можемо говорити само о дијаспори коју чине - економска емиграција с краја деветнаестог века, политичка емиграција из Другог светског рата, економска емиграција после шездесетих година прошлог века, затим присилно исељени Срби из Хрватске и БиХ од 1991. године до краја прошлог века, као и емиграција која настаје после 2000. године.

Као сто је већ и поменуто, наши исељеници до краја деветнаестог века су асимилирани са тамошњим народима где су се и доселили, па овде можемо говорити само о дијаспори коју чине - економска емиграција с краја деветнаестог века, политичка емиграција из Другог светског рата, економска емиграција после шездесетих година прошлог века, затим присилно исељени Срби из Хрватске и БиХ од 1991. године до краја прошлог века, као и емиграција која настаје после 2000. године. Они данас живе у више од 100 земаља, а највише их има у САД, Канади, Аустралији и земљама западне Европе. И поред тога што је Матица веома мало урадила за дијаспору, наши исељеници су у великој мери сачували своју самобитност – језик и писмо, културу, веру и обичаје.

Према писању Славка Вејновића у књизи “Срби у дијаспори”, данас у расејању живи четири милиона Срба који су сачували своју самобитност. Слични су податци и Српске Православне Цркве, мада има и неких истраживача који указују да у расејању данас живи око седам милиона Срба који су сачували своју самобитност и припадност свом народу. Ипак, у овом тексту задржаћемо се на податцима Српске Православне Цркве.

Данас Срби у дијаспори имају тројак статус и то: статус исељеника – у САД, Канади и Аустралији, статус националних мањина – у Румунији, Мађарској, Македонији и Хрватској, (док у Словенији и Албанији немају ни статус националних мањина) и статус грађана Србије на привременом раду у иностранству – претежно у земљама западне Европе.

Под дијаспору не можемо подвести Црну гору, Косово и Метохију и Републику Српску, јер су то српске земље које су засада одвојене од своје Матице.

Односи Матице и дијаспоре.

Наши исељеници су у прошлости доживљавали разне прогоне, неправде и понижавања од власти у Матици. Комунистички режим их је сматрао народним непријатељима и било им је онемогућено да одржавају контакте и сарадњу са образовним, научним и културним институцијама у Матици. Само су потајним везама преко своје родбине одржавали неку врсту контаката са Матицом. Супротно су се понашале неке друге републике бивше СФРЈ према својим исељеницима. Зато је Српска Православна Црква, као и много пута кроз историју, стално окупљала и сабирала своје „стадо”. Дружење и упознавање на Богослужењима јачало је њихове жеље да се боље организују и више друже. Формирали су разна удружења, клубове и културно-уметничка друштва путем којих су чували и на потомке преносили – српски језик, културу и обичаје. Тако су наши исељеници, уз мисију Српске Православне Цркве и своје самоорганизовање, чували и очували своју самобитност.

Тек после распада СФРЈ, почели су се отопљавати односи Матице према Србима у дијаспори. Формирано је и министарство за Србе ван Србије. Почеле су се успостављати везе и контакти са удружењима и клубовима наших исељеника, а и они су се почели интезивније интересовати за своју Матицу. Неки од њих су после 50 и више година први пут посетили своја родна огњишта. Њихова наталожена жудња прерасла је у велика очекивања. Очекивали су да ће одмах бити изједначени са грађанима у Матици, односно да ће добити држављанство Србије, право активног и пасивног гласа, повратак одузете имовине и др. Своје жеље преточили су у захтеве и исте поднели Влади Србије. Међутим, тадашња власт, вероватно због процене да неће моћи контролисати биначко тело дијаспоре, није испунила њихове захтеве, а истовремено је од њих очекивала значајнију економску помоћ у тим судбоносним временима. Пошто захтеви исељеника нису испуњени, нереално је било и очекивати њихову већу економску помоћ. Познато је, да без права нема ни обавеза, па су зато само братски односи остали на нивоу обострано лепих зеља и очекивања.

Тек доношењем Митровданског Устава, који је Србија донела 2006 године, створени су услови да наши исељеници могу добити држављанство и остварити друга грађанска права. Међутим, треба напоменути да није направљена остала неопходна надградња путем које би се регулисало практично остваривање њихових права. Нису направљена законска акта са којима би се прописале процедуре и начин остваривања активног и пасивног права гласа, организација и начина гласања, као и начин остваривања осталих уставних права. Није законски прецизирана ни квота коју би требали имати исељеници у институцијама власти. Од свега тога, засада је остављена само теоријска могућност исељеницима да могу гласати у дипломатским представништвима у земљама у којима живе иако је познато да то право не може остварити на малом броју гласачких места чак ни један промил исељеника.

Матица би морала посветити већу пажњу тој другој Србији, односно Србима у расејању.

Дијаспора - интегрални део Матице.

Данас на нашој политичкој сцени постоје заговарања о две Србије унутар своје суверене територије и то:

-„Реформска”- како себе називају заговорници подела које чине невладине организације, вазалне политичке странке и групе глобалиста и

-„Ретроградна” – како је заговорници називају, а коју спадају државотворне и патриотске политичке странке, удружења, културне институције и националносвесни грађани.

-Надаље, постоје још и поделе на „добре Србе” који живе у Матици и оне „лоше” који живе у расејању.

Овакве и било какве друге поделе су веома штетне и опасне по српско друштво и његову будућност. Зато се треба стално борити против свих подела које разједињују српски народ. У уводном делу текста је речено шта су нам кроз историју поделе донеле.

Било би нормално да се говори само о местима у којима Срби живе, односно о Србији која је Матица свих Срба и дијаспори која је одредница за Србе који живе у расејању. То значи да се разлике могу правити само по местима живљења Срба, а никако се не смеју делити на оне „добре” Србе који живе у Матици и оне „лоше” који живе у дијаспори. Надаље, погубно је делити Србе и по било којим другим основама као нпр. - „реформске” и ретроградне”, републиканце и монархисте, четнике и партизане и Срби, ма где да живе и ма које идеолошке погледе имају, они чине свеукупни Српски корпус. Из плурализма интереса, идеја и жеља, треба демократски изнаћи најбоља решеља за српску будућност. Због тога и сматрамо да је дијаспора интегрални део Матице. Српски корпус не чини зброј неких територија или државица, већ обједињена биолошка и интелектуална енергија Срба независно где они живе. На оваквом

Српска дијаспора као део свеукупног српског бића

Пише: Јово Р. Дробњак
недеља, 25 март 2012 23:16

обједињавању и стварању српске кохезије треба стално радити. То не може бити краткорочни задатак, већ трајни процес. Предности оваквог обједињавања се огледају у следећем:

-Обједињени и уједињени Срби, постали би респектабилан чинилац у светској заједници.

-Проширио би се утицај Матице у светској прерасподели ресурса и у прерасподели глобалних политичких односа.

-Дошло би до концентрације искустава и знања, а поред тога привукао би се и капитал, као и високе технологије у Матицу.

-Матица би се стабилније и брже развијала.

Имајући у виду да у дијаспори живи преко четири милиона Срба међу којима је преко 300.000 високообразованих и више од 5.000 доктора наука, одговорни у Матици би морали што хитније започети процес трајног обједињавања свеукупног Српског бића. То што Срби живе у разним земљама света, представља само компаративну предност за Матицу. Највећи део њих живи у земљама које су економски и технолошки развијеније од Србије и нама су потребна њихова знања и искуства. Стварањем монолитног Српског корпуса, створиле би се реалне претпоставке за улагање њиховог капитала и уношење савремених технологија, као и привлачење осталих инвеститора који би допринели бржем опоравку и развоју земље.

Коначно, 2009. године донесен је Закон о дијаспори, али у истоме нису многе ствари регулисане па се намеће потреба за његовим изменама и допунама. У изменама Закона и у осталима актима требало би јасно регулисати обавезе Матице према дијаспори, као и права и обавезе наших грађана у расејању према Матици.

*Под обавезама Матице подразумева се:

Српска дијаспора као део свеукупног српског бића

Пише: Јово Р. Дробњак
недеља, 25 март 2012 23:16

-Провести попис Срба у дијаспори, направити базу података и увести их у бирачке спискове.

-Омогућити нашим исељеницима да могу гласати у местима становања и направити правила по којима ће гласати – електронски или на неки друго прихватљив начин.

-Направити квоте које ће дијаспора имати у органима власти, као и правила по којима ће наши исељеници предлагати своје кандидате за органе власти у Матици.

-Успоставити најједноставнији начин издавања српских докумената свим нашим исељеницима.

-У сардњи са клубовима и удружењима у дијаспори, успоставити најефикаснији облик организовања Српске дијаспоре.

-Увести позитивну дискриминацију према нашим исељеницима за изградњу кућа и отварање производних погона који би запошљавали нпр. преко 10 радника.

-Регулисати начин и организацију отварања школа за децу наших исељеника као и начин на који ће се снабдевати са уџбеницима.

-Предвидети начин обезбеђивања учитеља и наставника из Матице за школе у дијаспори.

-Успоставити одржив систем очувања српског језика, културе, вере и обичаја код наших исељеника.

-Уз доношење неопходних законских аката, требало би израдити националну стратегију која би обавезивала све политичаре и владе у Матици да изграђују јединство у свесрпском корпусу, независно од земље у којој су рођени и где данас живе, као и јединство Српске Православне Цркве у Матици и дијаспори.

-Направити одржив концепт помагања културно-уметничких друштава у дијаспори.

-Израдити концепт међусобног помагања и лобирања за Српске интересе у свету.

-Успоставити систем одржавања сталних везе између Матице и дојаспоре.

-Макроекономском политиком Србије, требало би стално градити повољан правно-

економски амбијент који ће мотивисати наше исељенике да инвестирају у своју Матицу.

-Надље, требало би Уредбом Владе утврдити разумне привелегије за инвестициона улагања наших исељеника у Матицу.

-Такође, требало би израдити критеријуме за награде нашим исељеницима који доведу друге инвеститоре да улажу у Матицу.

*Под обавезама наших исељеника под разумева се следеће:

-Да се лојално односе према својој Матици.

Српска дијаспора као део свеукупног српског бића

Пише: Јово Р. Дробњак
недеља, 25 март 2012 23:16

-Да испуњавају уставне обавезе према Матици и да уживају сва уставна права.

-Да инвестирају у своју Матицу и остварују профит.

-Да привлаче и остале инвеститоре у Матицу.

-Да активно учествују у друштвено-политичком животу и економском развоју Матице.

-Да сарађују са образовним, научним и културним институцијама у Матици.

-Да заједно са Матицом граде Свесрпски лоби – политички, економски, културни, спортски и др. и да се путем Фонда солидарности међусобно испомажу независно где живе.

-Да заједно са Матицом формирају Српски фонд за стипендирање српских талената на престижним светским универзитетима који би се после завршетка враћали у Матицу.

-Да буду прави амбасадори своје Матице у лобирању за Српске интересе и да шире српске утицаје где је то год могуће.

-Да гаје јединство Матице и дијаспоре.

-Да чувају српски језик и писмо, културу и обичаје.

-Да поштују Српску Православну Цркву и чувају њено јединство.

Српска Дијаспора је један од највећих потенцијала Матице.

Обједињавање Српског корпуса и тешње повезивање Матице и дијаспоре, треба да се заснива на премисама патриотизма и интереса. Једно без другог је немогуће. Наши исељеници поседују дозу патриотизма и желе помоћи својој Матици, али из свега тога желе и извући неки свој интерес. Такође, у последње време сазрева свест и у Матици да је дијаспора њен интегрални део и значајан потенцијал, па се с правом очекује од својих сународника из дијаспоре да се активније укључе у обнову и развој заједничке домовине. Према изјавама појединаца из дијаспоре, постоји велики број исељеника који би се определио да инвестира у своју Матицу, али се од Матице очекује да направи правила и подстицаје за улагања. Синергијом патриотизма и интереса остварили би се значајни ефекти. Ако би се само 10 % насих исељеника одлучило да уложи део свог капитала у Матицу, то би био број од 400.000 људи. На темељу овога броја, може се направити претпоставка о износу потенцијалних инвестиција као нпр.

*Ако само 2 % исељеника, или 80.000,

уложи по 200.000 евра, то је цифра од 16 млрд. евра

*Ако следећих 3 %, или 120.000,

уложи по 100.000 евра, то је цифра од..... 12 млрд. евра

*Ако следећих 5 %, или 200.000,

уложи по 50.000 евра, то је цифра од 10 млрд. евра

УКУПНО 38
млрд. евра

Са сигурношћу можемо тврдити, да наша дијаспора представља велики биолошко-умни и инвестициони потенцијал. Из напред направљене рачунске претпоставке, на бази само 10 % наших исељеника који би се одлучили да инвестирају, у Србију би досло 38 милијарди директних инвестиција. Ако би наведени износ динамизирали на 5 година, то значи да би сваке године имали по 7,6 милијарди евра директних инвестиција. Овде се не помињу богатији Срби чија би појединачна улагања била значајнија, као ни њихов утицај на стране држављане да улажу у Србију. Не помињу се ни они Срби који ће са својим рођацима улагати у „мали бизнис” нпр. од 5 до 50.000 евра. Имајући у виду наведено, требамо се запитати зашто се на оваквим и сличним пројектима није ништа до сада урадило или бар зашто се сада ништа не предузима о активирању наше дијаспоре. Познато је да без нових инвестиција нема опоравка, као што ни без сталног инвестирања нема напретка.

Зашто су успорена улагања дијаспоре у Матицу?

Чињеница је да велики део Срба у дијаспори има знатан капитал и да су патриотски мотивисани, али још увек нема озбиљнијих инвестиција. За такво стање постоје два битна разлога.

Чињеница је да велики део Срба у дијаспори има знатан капитал и да су патриотски мотивисани, али још увек нема озбиљнијих инвестиција. За такво стање постоје два битна разлога. Прво, наши исељеници још увек памте прогоне од стране комунистичког режима који их је обесправио и имовински оштетио. Та власт је, тобоже у име српског народа, одбацила 4 милиона Срба и одрекла се те драгоцене биолошке и интелектуалне енергије. Одузела им је основна људска права и имовину. Несумњиво, то је био прави злочин према свом народу и према будућности свеукупног српског корпуса. Ако се овоме дода и чињеница да се човек као свесно и стваралачко биће не ствара преко ноћи, онда су последице још трагичније. Свакако да је ово један од разлога због чега су наши исељеници још увек недовољно одлучни да инвестирају у своју Матицу. Стога се намеће потреба да се учињене грешке према сопственом народу што пре исправе.

Други разлог недовољне инвестиционе активности наших исељеника лежи у чињеници што још увек немамо изграђен адекватан економско-правни амбијент за нормално пословање. Под овим се подразумева: недовољна лична и имовинска сигурност, непостојање гаранција од политичког ризика за уложени капитал, нестимулативна пореска политика, велике таксе и остали намети, монопилисано финансијско трежиште због чега су цена капитала и банкарске услуге превисоки, непостојање економских подстицаја за инвестициона улагања, непостојање подстицаја за остварење добити, непостојање транспарентних правила и подстицаја за запослење радника, држање на снази застарелих и спутавајућих закона, недисциплина у примени важећих законских прописа и селективна примена истих, негативан утицај спољних политичких чиниоца на макроекономску политику и њена нетранспарентност, бирократска неефикасност и неажурност, спутавање нормалног пословања од стране разних институција, политика нереалног курса националне валуте, превелика корупција у институцијама власти и сл. Значи, неповољан и нездрав економско-правни амбијент је други битан чиниоц који успорава значајније инвестирање наших исељеника. То нас упућује на закључак да се постојеће стање треба што пре мењати и стварати надградњу која ће бити у функцији развоја и општег напретка друштва.

О свеме наведеном, актуелни државни менаџмент не брине и не труди се да се стање побољша. Они не могу или не желе да сагледају које су последице макроекономске политике коју воде и колико је катастрофалан постојећи економско-правни амбијент кога су изградили. Не брину их ни неправде које су учињене нашим исељеницима, а још мање осећају државничку одговорност да се исте исправе. Због своје неспособности они нису у стању да оцене потенцијале наше дијаспоре нити знају да највећи девизни прилив управао долази од дијаспоре који ће у 2011. години износити преко 5,5 милијарди долара.

Зато, још једном желимо потенцирати неопходност доношења измена и допуна Закона о дијаспори као и доношење сета прописа о подстицајима за улагања у Србију. Надаље, проактивном политиком и адекватним одлукама требало би регулисати све социолошке, правне, политичке и економске аспекте за дијаспору. Да не би губили на времену, неопходно је хитно израдити и усвојити „мапу пута” о сарадњи са дијаспором и израдити таблицу подстицајних мера за инвестиције.

У наставку текста. поменућемо неке од предлога које би требало уградити у “мапу пута”.

1. Један од најважнијих задатака Србије требао би бити израда Стратегије за дијаспору

у циљу обједињавања целокупног Српског корпуса, независно од места рођења и места живљења Срба, да би се концентрисали биолошки, интелектуални и економски потенцијали. Добром Стратегијом створила би се кохезија која може бити јача од оне у омеђеним границама.

2. Изједначити права Срба у расејању са правима грђана који живе у Србији и извршити све обавезе према исељеницима.

3. Вратити или правично надокнадити одузету имовину. Ако за ово не постоје реалне финансијске могућности, онда се то може инвеститорима надокнадити путем компезације за порезе које би они требали плаћати по основу пословања у Србији.

4. Израдити таблицу подстицајних мера за инвестирање наших исељеника, као и таблицу стимулација за довођење других инвеститора.

5. Свим Србима из расејања, који желе инвестирати у Србију преко 50.000 евра и запослити више од 10 радника, додељивати без накнаде комунално опремљене локације на којима би стицали право власништва тек после 10 година успешог рада.

6. Омогућити свим инвеститорима увоз опреме и технологија без плаћања царина и пореза.

7. Све инвеститоре ослободити плаћња пореза на добит у првих 5 година рада, као и након тога рока ако добит реинвестирају у проширење материјалне основе својих компанија у Србији путем којих се ствара могућност за запослење нових радника.

8. Израдити таблицу награда за запослење радника из Србије, као нпр. до 10 радника.....по раднику, од 10 до 20, од 20 до 50, од 50 до 100, од 100 до 200 и од 200 па нависе.

9.Израдити таблицу награда за довођење других инвеститора у Србију. Предлаже се награда 3% од вредности завршене инвестиције.

10.Омогући приоритет нашм исељеницима у добијању инвестиционих послова у Србији.

11.Омогући нашим исељеницима партнерске односе за улагања у инфраструктурне и комуналне објекте по принципу “јавно – приватног партнерства”.

12.Свим угледним и имућим Србима у расејању доделити титуле “Амбасадора добре воље” и доделити им дипломатске пасоше.

13.Свим инвеститорима дати државне гаранције за политички ризик на уложени капитал.

14.Направити Српски Сабор о уједињењу Матице и дијаспоре на који би требало позвати све угледније и имућније Србе из дијаспоре. На Сабору би требало донети декларацију о јединству Матице и дијаспоре и усвојити „Мапу пута” за имплементацију одлука и свих појединости по питању права и обавеза.

15.Стратегија о дијаспори треба да се заснива на равноправности Срба у Матици и расејању, на јединству и чувању српских вредности, на стимулацијама за инвестиције и друге доприносе Матици, на гаранцијама Матице за улагања наших исељеника и на синергији патриотоима и интереса.

Ово су само нека од питања које би требало размотрити, а потом их и унети у “Мапу пута”. Пројект о обједињавању и стварању јединственог Српског корпуса треба третирати као трајан процес који изискује сталне анализе, оцене, усаглашавања и унапређења макроекономске политике и законских прописа. Овакав пројект би свака одговорна Влада сврстала у стратешке пројекте Српског народа.

Српска дијаспора као део свеукупног српског бића

Пише: Јово Р. Дробњак
недеља, 25 март 2012 23:16

Циљ аутора овог текста јесте да се ово важно питање покрене са мртве тачке у циљу јачања Српског корпуса и државе Србије.

Извори података:

-Подаци Српске Православне Цркве,

-Књига Славка Вејновића “Срби у Дијаспори”,

-Објављени текстови разних аутора.